

Stalin var kanska ikki so bonskur hóast alt

Syndir hansara verða nú reinskaðar, og orsök verður givin fyrri teimum mongu túsund fólkunum hann drap

Sovjettisku leiðararnir hava í seinastuni gjørt sitt itarsta fyrri at bota um umdømi hjá Stalin. Hann er longu vordin reinsk-
aður fyrri ákærunar móti hon-
um um ábyrgdarleysa nýtslu av
sini politisku og hernaðarligu
makt. Eftir stendur nú bert, at
reinska hann fyrri teim túsund-
tals drápunum hann skipaði
fyrri undir stjórnartíð síni. Hetta
verður nú roynt. »Pravda« hev-
ur nú almannakunningjort partar

úr søguligari skaldsøgu »Teir
berjast fyrri føðilandi«, sum rit-
høvundurin Mihajl Sjolokhov
hefur skrivað. Hetta er sami
ritihøvundurin sum skrivaði
»Spøk rennur Don«.

Hildin fyrri gjøldur

Hetjan í skaldsøguni er ein her-
ovasti, sum í hálfv fimta ár hev-
ur gjørt tænastu í eini burtur-
vísingarlegu. Hann sigur, at

Khrustjov hevði stórar trupul-
leikar av tí at hann fordømdi
Stalin, verður sagt.

hann er vissur í, at Stalin varð
av statinum hildin fyrri gjøldur,
og fekk skeivar frágreiðingar.
— Ein frikenning av Stalin.

Stuðul frá leiðsluni

Síðani 23. floktingi í 1966, hev-
ur reinskanin av Stalin hildið
áfram. Stórir meiriluti av leið-
andi politikkarum í Sovjet-
samveldinum stuðla hesum til-
taki.

Eisini hevur tiltakið fingið
fólksins stuðul.

Tað at Khrustjov royndi at
fordoma Stalin, völdi honum
stórar trupulleikar, tí fólk vilja
ikkj gloyma hansara roysni
undir heimsbardaganum móti
týskinum, sigur tíðindastovan

Myndir av Stalin vórðu niðurtíknar. Koma tær nú uppastur?

Tænastumannaembæti

Embætið sum landbúnaðarráðgevari og fyrirstøðu-
maður fyrri royndarstöðini er leyst at søkja. Løn eftir
8. lønarflokki í tænastumannalógini. Umsóknir við
prógnum og møguligum viðmælum skulu vera lands-
stýrinum í hendi áðrenn 1. juli 1969.

FØROYA LANDSTÝRI

ARBÍÐSTÓL
STOYPIGGDS
TIMBUR
BYGGITILFAR

TELEFON: 5148 - 5265
TELG.: KJELBO, KLAKSVÍK
TELEX 20

KLAKSVÍKAR
TIMBURHANDIL

Pf. J. F. KJELBO

FØROYA

BANKI

bauki FØROYA

HAVNIN
SKAL
SKÍNA

MEIRVIRÐISGJALDIÐ

**Herfyrri var dansk nevnd í Føroyum, sum millum annað greiddi lögtingsmonnum frá meirvirðis-
gjaldi. Niðanfyrri prenta vit stutta frágreiðing frá fundinum sum nevndin hevði við lögtingsmenn**

Loven om merværdiafgift tráde — efter nogle års forberedende arbejde — i kraft i Danmark den 3. juli 1967, og vi har således nu godt 18 måneders erfaring for, hvorledes merværdiafgiftssystemet virker.

Afgiftssystemet, der bygger på helt nye principper inden for afgiftslovgivningen, er i sin virkning — i højere grad end f. eks. en detailedsaftgift eller en engrosafgift — neutral i relation til erhvervslivets struktur, i relation til udenrigshandelen og i relation til forbrugsvalget.

Disse fordele ved merværdiafgiftssystemet har da også medvirket til, at man i alle fællesmarkedslandene indfører merværdiafgiftssystemer.

I Frankrig, Holland og i Vesttyskland er merværdiafgiftslove allerede vedtaget, og de øvrige stater i fællesskabet vil følge efter inden udgangen af dette år. I de nordiske lande har foruden Danmark også Sverige gennemført merværdiafgiften, og i Norge er der fremlagt forslag til en sådan afgiftslov.

At merværdiafgiften er neutral over for erhvervsstrukturen

vil sige, at det ikke som følge af afgiften bliver fordelagtigere for køberne at foretage deres indkøb gennem andre leverandører end dem, de ville have købt hos, hvis afgiften ikke havde eksisteret. Samtidig er systemet indrettet sådan, at det ikke hæmmer rationaliseringen ved at modvirke anvendelsen af en højere teknik i virksomhederne.

Afgiften er tillige neutral over for forbrugsvalget, idet den ikke indebærer nogen tendens til at ændre forbrugssammensætningen.

For eksportens vedkommende medfører merværdiafgiften, at de eksporterede varer næsten fuldstændig fritages for enhver afgiftsbelastning. Dette er noget, vi ikke i så høj grad kan opnå under f. eks. en detailedsaftgift eller en engrosafgift. Af hensyn til eksportvarernes konkurrenceevne på de udenlandske markeder er det naturligvis af stor betydning, at der ikke påhviler eksportvarerne nogen form for direkte eller indirekte afgiftsbelastning.

Betydningen af at et afgifts-

system er helt neutralt i sine virkninger over for udenrigshandelen, vil i de kommende år få en stadig stigende betydning, efterhånden som told- og handelsskranke mellem landene nedbrydes, og efterhånden som flere og flere lande går over til at anvende neutrale afgiftssystemer.

I mine følgende bemærkninger skal jeg give en kortfattet beskrivelse af hovedlinjerne i den danske merværdiafgiftslov.

Merværdiafgiften opkræves gennem alle led i omsetningen — altså både hos producenten, grossisten og detailhandleren; den omfatter principielt alle varer, og den omfatter desuden en lang række tjenesteydelser.

Den bærende idé i den nye lov er, at man har indført en afgift på den værditilvækst — den merværdi — som de forskellige led i omsetningen tilfører varer og ydelser. Det er altså ikke den fysiske værdien, der beskattes, men værditilvæksten tilføjet gennem omsetning.

Dette opnås ved, at virksomhederne på denne ene side betaler afgift til sine leverandører af indkøbsprisen — den såkaldte indgående afgift — og på den anden side afkræver deres kunder afgift af udsalgsprisen — kaldet den udgående afgift.

Man opgør nu dels summen

af den indgående afgift, der i en afgiftsperiode er faktureret af leverandørerne, dels summen af den udgående afgift, der i samme periode er opkrævet hos kunderne. Differensen mellem disse to beløb skal så indbetales til toldvæsenet.

Dette kan illustreres ved et eksempel.

Hvis man forenkkeltheds skyld tænker sig, at en producent af lervarer (lerkrukker og askebægre o. l.) graver sine råmateriale (leret) op af jorden og deraf fremstiller et parti lervarer, som han sælger til en grossist for 50 kr., og afgiften er fastsat til f. x. 10 pct., skal han afkræve grossisten 50 kr. + afgift 10 pct. heraf, ialt 55 kr. Til myndighederne indbetaler han afgiften de 10 pct. af de 50 kr., altså 5 kr. I eksemplet er det som nævnt forudsat, at fabrikanten ikke indkøber råmateriale, og derfor heller ikke har betalt nogen afgift af indkøbet.

Grossisten har derimod betalt dels de 50 kr. og desuden et afgiftsbeløb på 5 kr. Sælger grossisten nu varen videre til en detailhandler for f. eks. 100 kr., skal han afkræve detailhandleren et beløb på 100 kr. + afgift 10 pct. heraf, d. v. s. 10 kr., eller ialt 110 kr. Til myndighederne afgiver han imidlertid kun forskellen mellem den afgift på 5 kr., som han

betalte producenten ved indkøbet, og den afgift på 10 kr., som han afkrævede detailhandleren ved salget til denne. Han indbetaler altså til myndighederne afgiften af salget 10 kr. + afgiften af indkøbet 5 kr., d. v. s. ialt 5 kr. Disse 5 kr. svarer til 10 pct. af den merværdi, han har tilført varen ved omsetningen.

På samme måde skal detailhandleren ved salg til forbruger beregne et afgiftsbeløb på 10 pct. af sin salgspris, f. x. af 150 kr., og til myndighederne afgive forskellen mellem afgiftsbeløbet, 10 pct. af 150 kr., eller 15 kr., og afgiften på indkøbet 10 kr., d. v. s. han indbetaler 5 kr.

Summen af de afgiftsbeløb, der indbetales gennem alle handelsleddene, 5 kr. af producenten, 5 kr. af grossisten og 5 kr. af detailhandleren, ialt 15 kr., svarer til 10 pct. af varens pris i detailhandelen, som ubeskattet jo netop var 150 kr.

Den spredning af afgiftsopkrævningen til alle omsetningsled, som merværdiafgiften indebærer, er naturligvis en betydelig fordel for den del af erhvervslivet, som ville være alene om opkrævningen af en enkeltledsaftgift, som f. eks. importafgiften eller en detailedsaftgift. De beløb, som disse virksomheder skal indbetale til myndighederne og dermed finansiere, bliver mindre end under enkeltledsaftgiften. Hertil kommer, at spredningen af afgiftsopkrævningen må antages at ville medføre en formindskelse